

Intimideren met pistolen, uiten van doodsbedreigingen en innen van honderdduizenden euro's afpersgeld. Het rechercheonderzoek *Fair Play* naar de praktijken van het duo Veda B. (36) en Fred L. (49) is een van de grootste afpersingonderzoeken die de Groninger en Drentse politie ooit verrichtten. Vandaag deel 1.

Door Mick van Wely en Bas van Sluis

Foto: Jan Willem van Vliet

DE AFPERSINGSZAAK FAIR PLAY

'Nu betalen, anders blazen we jullie op'

Als jullie niet met geld over de brug komen, dan worden jullie doodgeschoten." Dat zware dreigement krijgt een bekende Groninger uitbater van een bloeiend bedrijf op de Grote Markt van Freddie L. te horen. De horecaman moet fors betalen, anders zou hij alles wat hem lief is op het spel zetten. Een van de vele angstaanjagende dreigementen aan zijn adres.

De ellende begint een maand voor dit dreigement. Op 5 juli 2008 slaan inbrekers bij een 'klus' in een pand aan de Rijksweg in de stad Groningen een flinke slag. Een van de drie bewoners is de uitbater van de Grote Markt. 'Tinus', om privacyredenen zo genoemd, constateert dat er uit zijn woning twee peperdure, hem dierbare, Breitling horloges zijn verdwenen. Samen met een geldkist met 13.000 euro.

De bewoners laten het er niet bij zitten. Ze willen de horloges terug. De inbrekers moeten gevonden worden. Via een tussenpersoon komen ze in aanraking met Freddie L. Vier dagen na de inbraak meldt L. zich 's avonds aan de deur bij het drielat. Het begin van een maand vol doffe ellende voor de bewoners. Tinus vertelt het verhaal over de inbraak aan L., een zeer imposante verschijning. De kale man komt met een voorstel: "Ik kan jullie helpen het geld en de horloges terug te krijgen. Dat kost dan drieduizend euro." Freddie wil alvast 1.500 euro voor schot. Hij klinkt oprecht. De gestolen buit lijkt weer binnen handbereik.

van het bedrag.

Op 22 juli krijgt Tinus' werknemer Henk een telefoontje. Een panische Freddie. In het kader van het 'onderzoek' voor Tinus zouden ze in Turkije per ongeluk de zoon van een PKK-leider van de rotsen hebben gegooid. "Die wil nu 25.000 euro boetegeld hebben. Jullie worden doodgeschoten als jullie niet betalen", waarschuwt Fred. De werknemer is doodsbang. Om extra druk te zetten zegt 'De Kale': "Mijn organisatie loopt nu gevaar. Jullie zijn verantwoordelijk."

De bemiddelaar voert de druk op. Twee dagen later komt Freddie langs met een man van ongeveer 55 jaar. In de verklaring van werknemer Henk bij de politie staat: 'Freddie zei dat het om een PKK-leider ging. We moesten betalen of we werden opgeblazen.' Het begint de drie te dagen dat ze mogelijk slachtoffer zijn van afpersing.

Dan belt ineens een nieuwe 'verlosser'. Het is mede-hoofdverdachte Veda B. (36). Hij zegt dat Freddie ze belazerd heeft en biedt tegen betaling aan om het geld en de horloges terug te halen. De drie betalen weer en tekenen zelfs een contract, waarmee ze de problemen afkopen. Op 9 augustus belt Veda dat alles is geregeld. Werknemer Henk moet mee om de horloges op te halen. Die durft dan niet meer en stapt naar de politie. Hij doet aangifte. Totale schade: 12.600 euro. Los van de buit bij inbraak. Henk verklaart bij zijn aangifte op 13 augustus dat ze doodsbang zijn voor represailles.

Het drielat maakt deel uit van een grote groep slachtoffers. Volgens de aangevers werden ze in 2007 en 2008 op zeer bedreigende wijze afgeperst. Het rechercheonderzoek naar de praktijken van Veda B. en Freddie L. start in augustus. Het tweetal wordt in september aangehouden. In het zogeheten *Fair Play* dossier staat dat 'meerdere aangiften tegen de twee' reden

VOLGENDE WEEK

De partners in crime van Veda B. en Fred L.

Hoe een Winschoter transportbedrijf volledig ten gronde ging

waren om hun gangen na te gaan.

De van Turkse ouders afkomstige B. is geen onbekende van de politie. Hij staat in de politiebestanden geregistreerd als zware jongen voor delicten als geweld, oplichting en handel in verdovende middelen. B. werd eerder veroordeeld wegens poging tot afpersing van makelaar Hans Bieze uit Twello. Die zou hij een miljoen euro hebben laten betalen.

Freddie L. staat geregistreerd in de politiebestanden vanwege 'een groot aantal geweldsdelicten en overtreding van de wapenwet.' Hij werd vorig jaar nog veroordeeld wegens afpersing van een man uit Glimmen. Daarbij zou deze met de dood zijn bedreigd. Het politiedossier bevat vijftien zaken. De bedragen die zouden zijn afgedragen na oplichting en afpersing variëren van 400 tot ruim 120.000 euro.

De aangevers komen nagenoeg allemaal uit Groningen en Drenthe. Het betreft onder anderen de eigenaar van een assurantiëkantoor, een supermarkthouder en een manegehouder. Zij verklaarden zwaar bedreigd te zijn door de twee. Om hun bedreigingskracht bij te zetten, zouden wapens zijn getoond. De politie nam bij een huiszoeking vuurwapens in beslag die aan het duo zouden toebehoren.

De werkwijze van de twee die in september 2008 worden opgepakt, verloopt volgens een vast patroon. Dat

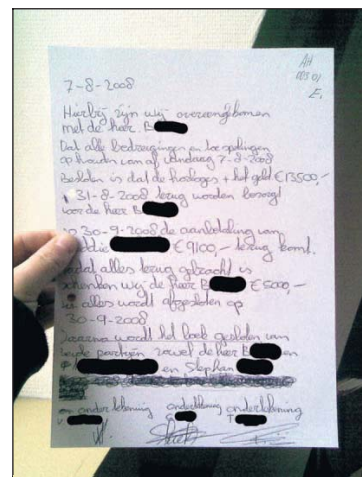
blijkt uit eigen onderzoek en wordt bevestigd in het politiedossier. De hoofdverdachten zoeken meestal een gemakkelijk slachtoffer die een zakelijk geschil heeft met iemand of die kwetsbaar is. Zoals 'Tinus' van het bedrijf op de Grote Markt, die de hulp van Freddie L. inroept na de inbraak. En eigenaar Onno W. van het scheepvaartbedrijf Mi Anna, die een financieel geschil had met een bevrachter.

Onno bezoekt in het voorjaar van 2008 het thuishonk van Veda B. en Freddie L., café De Buren. Het horecabedrijf wordt een tijdje gehuurd door Veda. Daar vertelt hij over het geschil met het vrachtbedrijf en raakt dan, volgens zijn politieverklaring, verstrikt in het web van het duo. Zij beloven hem het verschuldigde bedrag te innen bij het vrachtbedrijf. De bevrachter betaalt ook. Na een bezoekje, zo verklaart de eigenaar van het bedrijf, van 'drie mannen, waarvan er één nauwelijks door de deur kon'. Veda B. zou hier ook bij zijn geweest.

De eigenaar verklaart op donderdag 6 november 2008 dat hij als vader van een jong gezin zo bang is voor Veda B. en de andere twee, dat hij zijn compagnons maar voorstelde om de vordering op de schipper Onno W. te betalen. Hij betaalt 10.000 euro aan W. en 5.000 aan de drie mannen. De eigenaren van het vrachtbedrijf zien uit angst voor hun veiligheid af van aangifte, wordt tijdens een tweede gesprek met de politie gemeld.

Schipper Onno W. heeft niet veel aan zijn geïncasseerde geld, want uiteindelijk moet hij, naar eigen zeggen, ruim 35.000 euro aan Veda B. en Freddie L. betalen. B. zou hem met een bedreiging onder druk hebben gezet. "Je bent al dood, je weet alleen nog niet wanneer", staat in W.'s verklaring.

De namen van enkele slachtoffers zijn om privacyredenen gefingeerd.

Het 'contract', waarmee 'Tinus' en zijn lotgenoten de problemen dachten af te kopen.

De advocaten

De advocaten van Veda B. en Freddie L. zijn niet onder de indruk van de tenlastelegging van justitie. Dennis Vlieland van het kantoor Louwerse & Van der Velde in Utrecht maakt gehakt van de bevindingen van de politie. "Het zijn allemaal zaken die plaatsvinden in het grijze circuit. De slachtoffers riepen zelf de hulp in van de verdachten. Afpersing valt niet te bewijzen. Er liggen alleen maar verklaringen van mensen. Waar is het bewijs? Waar kan ik zien dat bedragen zijn betaald?", zegt de advocaat van Veda B. Ook Ubo van Ophoven van Van Horsen en Van Ophoven in Leek gaat de rechtszaak, die op 12 maart begint, met vertrouwen tegemoet. "Mijn cliënt geeft aan dat hij volledig onterecht is aangehouden. Ik zie ook weinig belastende zaken." Van Ophoven spreekt namens zijn cliënt Freddie L. Die laat weten zelf niet te willen reageren. De verdediging gaat zeker twintig getuigen in de zaak horen.

Veda B.: We zijn aasgieren

Wat zegt de hoofdverdachte Veda B. over zijn zaak? We bezoeken hem op 21 januari in gevangenis De Karelkamp in Almelo. Hij ontkent bijna alle aantijgingen van afpersing die hem ten laste worden gelegd. Oplichting misschien, zegt hij. "Een man was zijn vrouw kwijtgeraakt in het prostitutiecircuït. We zouden haar terughalen voor 130.000 euro. De sukkel betaalde, maar we hebben nooit gezocht."

"We zijn aasgieren", gaat hij verder. De zogenaamde slachtoffers kwamen allemaal bij hem naari in gevangenis De Karelkamp in Almelo. Hij ontkent bijna alle aantijgingen van afpersing die hem ten laste worden gelegd. Oplichting misschien, zegt hij. "Een man was zijn vrouw kwijtgeraakt in het prostitutiecircuït. We zouden haar terughalen voor 130.000 euro. De sukkel betaalde, maar we hebben nooit gezocht."

B. is geboren in Heerden. Veda praat tijdens het hele gesprek in bedragen van zes nullen. "Ik zat in de speelautomatenhandel. De zaken liepen erg goed. Ik verdiende 150.000 gulden op een dag." Navraag in de automatenhandel in Gelderland bevestigt het beeld van een goed verdienende handelaar.

De hoofdverdachte is echter zwaar gokverslaafd. Hij verliest gemakkelijk op een avond 10.000 euro in het casino. Tegen de politie verklaart hij in een verhoor dat hij alleen maar denkt aan 'gokken, neuken en zuipen'.

De hoofdverdachte ontmoet Freddie L. in 2003 achter de gokkast. "Een harddrugsgebruiker. Erg emotioneel. Als hij moet gokken, dan wordt hij knettergek", zegt hij over zijn partner-in-crime. Ze worden vrienden en trekken veel met elkaar op. "We beloofden mensen gouden bergen. Freddie zocht altijd de slachtoffers op. Als mensen onze hulp wilden, boden we die aan. We trokken ze helemaal leeg. We zeiden wel eens: L. en B. samen firma list en bedrog." Nu beschuldigen ze elkaar van de afpersingspraktijken. Fred L. schreef een brief aan één van slachtoffers, waarin hij alle schuld bij Veda legde.

Over het bedreigen van mensen met een pistool is B. kort. "Ik heb nog nooit een pistool op iemand gericht. Het enige wapen dat ik heb is mijn verstand. Justitie heeft niks. De mensen in het Noorden moeten weten dat ik geen spook ben. Ik ben helemaal niet gevaarlijk."